

کد سند: HW.QI *32

شماره ویرایش: A

بازنگری: مرداد ۱۴۰۱

کتابچه توجیهی کارکنان (ویژه پرستاری) بهداشت محیط

واحد بهبود کیفیت

فهرست:

- ۲..... مقدمه
- ۳..... تعاریف:
- ۴..... طبقه بندی سطوح گندزدایی
- ۵..... طبقه بندی وسایل پزشکی و مراقبتی بیماران بر اساس نوع استفاده :
- ۶..... ضد عفونی کننده ها و گندزدا های مورد استفاده در بیمارستان مطهری:
- ۱۱..... جدول راهنمای نحوه رقت سازی محلولها
- ۱۲..... لیست مواد ضد عفونی و گندزدا های مورد استفاده بیمارستان
- ۱۳..... نحوه تفکیک پسماند های بیمارستان :
- ۱۵..... نکات تکمیلی پسماند ها ۱
- ۱۶..... نکات تکمیلی پسماند ها ۲
- ۱۷..... نکات تکمیلی پسماند ها ۳
- ۱۸..... نکات تکمیلی پسماند ها ۴
- ۱۹..... فرایند تفکیک پتو و البسه بیمارستان :
- ۱۹..... روش گندزدایی خون و مایعات
- ۲۰..... آلودگی با جیوه:
- ۲۰..... نحوه صحیح استفاده از اشعه فرابنفش

مقدمه

همانطور که میدانیم بیمارستان محیطی است که به دلیل انجام پروسه های درمانی و حضور بیماران بهداشت در آن اهمیت زیادی دارد. از این رو روش های جلوگیری از آلودگی، کنترل گسترش آلودگی ها و روش های گندزدایی و ضدعفونی در بیمارستان از حساسیت بالایی برخوردار هستند. برای دست یابی به روش اجرایی درست مراحل پاک سازی بخش های مختلف بیمارستان نیاز است که هر یک از پرسنل بالینی و غیر بالینی بیمارستان به مراحل و روش گندزدایی و تفکیک پسماند آگاهی داشته باشند تا بدین وسیله با همکاری یکدیگر محیطی سالم و تمیز را برای خود و بیماران به وجود بیاورند و از خطرات آلودگی های میکروبی بیمارستان در امان بمانند. در این کتابچه توجیهی در تلاشیم به صورت مختصر اطلاعاتی در مورد نوع گند زدا ها و ضدعفونی کننده های مورد استفاده در بیمارستان، روش استفاده از آن ها و شیوه تفکیک صحیح پسماند ارائه دهیم.

تعاریف:

❖ شستشو یا پاک کردن (Cleaning)

به زدودن تمام مواد خارجی، چرک یا مواد قابل رویت با چشم غیرمسلح از روی اشیاء که به صورت معمولی و با استفاده از آب یا بدون استفاده از ماده دترجنت یا شوینده و یا محصولات آنزیمی اطلاق می شود. تمام وسائل بیمارستانی را قبل از انجام استریلیزاسیون یا گندزدائی باید با آب یا آب حاوی دترجنت شستشو داده و پاک نمود.

❖ گندزدایی یا (Disinfection)

عبارتست از حذف اکثریت یا همه میکروارگانیسم های پاتوژنی که بر روی اشیاء بی جان وجود دارند به جز اسپور باکتری ها. البته تعداد کمی از مواد گندزدا می توانند اسپور باکتری ها را هم از بین ببرند به شرطی که مدت زمان طولانی با آنها تماس داده شوند (۱۰-۶ ساعت) که این دسته از مواد، استریل کننده های شیمیایی نامیده می شوند.

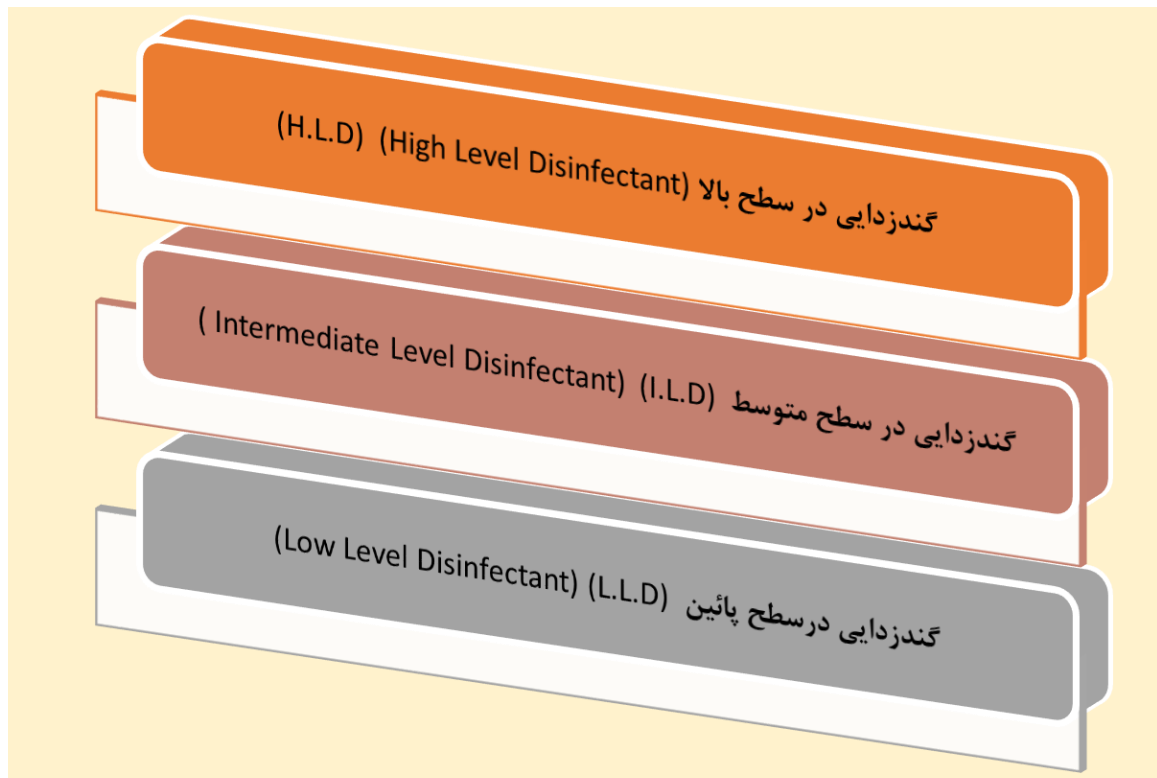
❖ ضد عفونی کردن (Antisepsis):

جلوگیری از عفونت ها با استفاده از عوامل ضد عفونی کننده بر روی بافت زنده را ضد عفونی می گویند که باعث مهار و یا ممانعت از رشد عوامل بیماریزا می گردد. تخریب

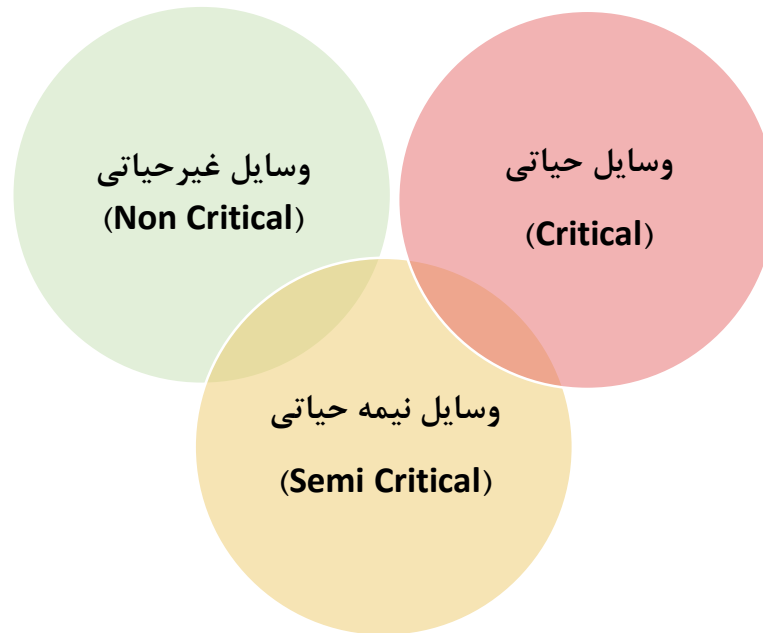
❖ سترون سازی یا استریلیزاسیون (Sterilization):

برطرف کردن و نابود کردن همه اشکال حیاتی میکروارگانیسمها نظیر باکتریها، اسپور باکتریها، مایکوباکتریوم، ویروسها، قارچها و انگلها

طبقه بندی سطوح گندزدایی

طبقه بندی وسایل پزشکی و مراقبتی بیماران بر اساس نوع استفاده :

وسایل حیاتی (Critical)

وسایل حیاتی: وسایلی هستند که هنگام کاربرد آن ها در تماس مستقیم با جریان خون یا نواحی استریل بدن می باشند مثل چاقوهای جراحی، سوزن های تزریق و بخیه، کاتترهای عروقی و ... این وسایل بایستی استریل خریداری شده یا اتوکلاو شوند و اگر نسبت به حرارت حساس باشند از استریل کننده های شیمیایی مانند گلو تار آلدئید و پراکسید هیدورژن، پراستیک اسید، فرمالدئید استفاده شود. این مواد شیمیایی گند زدای سطح بالا هستند .

وسایل نیمه حیاتی (Semi Critical)

وسایل نیمه حیاتی: وسایلی هستند که در تماس با سطوح مخاطی بدن (مخاط تنفسی فوقانی، تناسلی ادراری و...) یا پوست آسیب دیده (سوختگی و بریدگی) می باشند. مانند کاتترهای ادراری، بانداژها و لوله تراشه، مدارهای تنفسی ویژه بیهوشی، اندوسکوپ ها و ترمومترها و این وسایل بایستی ترجیحا استریل شوند اما گندزدایی سطح بالا نیز برای آنها قابل قبول است. برای ترمومترها می توان از گندزدایی در سطح متوسط استفاده کرد.

وسایل غیر حیاتی (Non Critical)

وسایلی هستند که در تماس با پوست سالم هستند نه مخاط. مانند گوشی پزشکی، الکترودهای قلبی، کاف فشار خون و سطوح و محیط بیمارستانی نظیر میز و کمد بیمار، کف زمین و دیوارها نیز در این گروه قرار می گیرند. روش گندزدایی این وسایل سطح پایین است .

ضد عفونی کننده ها و گندزدا های مورد استفاده در بیمارستان مطهری:

• سپتی ژل: (Septi Gel)

مورد مصرف: محلول ضد عفونی کننده دست

روش مصرف: مقداری از سپتی ژل را روی دست پمپ کرده ، سپس برای مدت ۳۰ ثانیه طبق دستورالعمل ضد عفونی دست، دستهای خود را ضد عفونی موده و اجازه دهید که محلول از روی پوست خشک شود. در صورت آلودگی دستها به چربیها و مواد بافتی، قبل از مصرف، شستشو با آب و صابون صورت گیرد.

• سپتی سیدین پی سی SeptiCidine PC

مورد مصرف: محلول ضد عفونی کننده دست

سپتی سیدین ترکیب آنتی سبتیک بسیار مؤثر و سریع الاثری است. این محصول دارای قابلیت از بین بردن میکروارگانیسم هایی نظیر مایکوباکتروم توبرکولوزیس، HB، HIV، E-Coli، پسودوموناس و ... را دارد.

مواد موثره: اتانول / ایزو پروپانول / کلر هگزیدین

دستورالعمل مصرف: مقدار مناسبی از محلول را بر روی کلیه قسمت های دست اسپری کرده و بطور کامل دودست را بر روی همدیگر مالش دهید. برای مدت ۳۰ ثانیه اجازه دهید تا محلول از روی پوست خشک شود.

• سپتی اسکراب (Septi scrub)

مورد مصرف: اسکراب دست قبل از عمل جراحی

روش مصرف: برای اولین نوبت عمل جراحی ابتدا دست ها را با آب و صابون شسته و آبکشی نمایید. سپس به مقدار ۵ میلی لیتر از محلول را کف دست ریخته و به مدت ۲-۳ دقیقه دست و ساعد را با محلول بشویید. سپس این کار را برای دست دیگر تکرار نمایید. بعد از آن دست ها و ساعد را آبکشی و خشک نمایید.

• پویدون ایودین ۱۰٪ (بتادین) :

بتادین محلول آماده مصرف است و نیازی به رقیق سازی ندارد.

موارد مصرف : محلول بتادین حاوی ۱۰٪ ید فعال می باشد. این محلول برای ضدعفونی کردن سوختگی های درجه ۲ و ۳، بریدگی، خراشیدگی، زخمهای سطحی، زخم بستر و همچنین ضدعفونی نمودن پوست و موضع عمل قبل و بعد از عمل جراحی، هنگام تزریق، برای پیشگیری از عفونت در پانسمان ها و بخیه ها و در درمان برفک و عفونت های باکتریایی و قارچی پوست بکار می رود.

روش استفاده بتادین: مقدار لازم از محلول بتادین را در ظرف کوچک دهانه گشاد ریخته و از رقیق کردن آن خودداری شود. (مگر در موارد خاص)

گاز یا پنبه لازم را در محلول گذاشته تا خیس شود. پنبه را برداشته و فقط یکبار از بالا به پایین روی موضع کشیده و سپس پنبه را دور انداخته و برای ضدعفونی مجدد از پنبه یا گاز دیگر استفاده شود. رفت و برگشت پنبه آغشته به بتادین باعث جابجایی و تکثیر میکروارگانیسم ها شده و خطر انتقال عفونت را بطور جدی افزایش می دهد.

برای شستشو و ضدعفونی محل عمل باید محل را از داخل به سمت خارج بصورت دایره ای و در چندین مرحله انجام داد.

طریقه نگهداری : پس از مصرف درپوش ظرف باید گذاشته شود زیرا باز ماندن درب ظرف سبب رشد میکروارگانیسم ها در قسمت باز شده و بسادگی سبب ایجاد عفونت خواهد شد. در دمای زیر ۳۰ درجه نگهداری شده و از یخ زدن آن جلوگیری شود. از گرم کردن محلول قبل از استفاده پرهیز شود.

• سپتی سرفیس (septi Surface)

مورد مصرف: این محلول برای آلودگی زدایی و گندزدایی سطوح استفاده می شود.

روش مصرف: محلول سپتی سرفیس آماده مصرف است و نیازی به رقیق کردن ندارد. مقدار مناسبی از محلول را روی سطوح آلوده اسپری کرده و اجازه دهید خشک شود. این محلول حداکثر در مدت ۱ دقیقه بیشترین فعالیت ضد میکروبی خود را اعمال می کند. برای کسب نتیجه بهتر، قبل از استفاده از محلول، سطح مورد نظر را تمیز و خشک کنید.

• سایا سپت اچ آی (Saya Sept-HI)

مورد مصرف: این محلول برای اسکراب و شستشوی ابزار پزشکی استفاده می گردد.

روش مصرف: این محلول به صورت کنسانتره می باشد و برای استفاده باید با توجه به نوع مصرف و حجم مورد نیاز برای غوطه ور سازی ابزار و وسایل مورد نظر رقیق شود و از آنجایی که این محلول به صورت رقیق شده قابل استفاده می باشد درج تاریخ آماده سازی بر روی ظرف محتوی آن الزامی است. (طبق جداول راهنما) در استفاده از این محلول باید به نکات زیر توجه نمود:

- در صورت آلودگی ظاهری محلول رقیق شده قبل از ۱۴ روز ، آن را با محلول تازه آماده شده جایگزین کنید.
- قبل از غوطه وری ابزار در محلول مطمئن شوید که تمامی سطوح به طور کامل به محلول آغشته شده باشد
- بعد از مدت زمان لازم (طبق جدول راهنما) ابزار آلات را از محلول خارج نموده و آبکشی نمائید. از استفاده همزمان این محلول با پاک کننده های آنیونیک باید خودداری شود.

جدول راهنمای مصرف محلول HI

نوع مصرف	نسبت مصرف	زمان اثرگذاری	روش مصرف
ابزار و وسایل پزشکی	یک درصد	۶۰ دقیقه	غوطه وری
	یک و نیم درصد	۳۰ دقیقه	
	دو درصد	۱۵ دقیقه	

• سایاسپت HP

مورد مصرف: ضد عفونی سطوح و کف

مشخصات و خواص: قدرت اثر بالا در غلظت های پایین و در نتیجه مقرون ب صرفه بودن آن. فاقد اثرات سرردگی بر روی سطوح مورد استفاده در رقت مصرفی. دارای اثر پاک کنندگی و ضد عفونی کنندگی به طور همزمان. کاربرد: مورد استفاده در ضد عفونی نمودن سطوح و کف بیمارستان، ترالی ها، تختخوابها، انکوباتورها و سرویس های بهداشتی و...

دستورالعمل مصرف:

و ICU تهیه محلول با رقتهایدرصد جهت بخش ها و مکان های عمومی ۱ و ۲ درصد جهت بخش های ویژه مانند اتاق عمل و استفاده از آن به روش اسپری یا اسفنج کشی (۲۰ سی سی در یک لیتر جهت رقت ۲٪).

نکات مورد توجه: درب ظرف ماده ضد عفونی کننده را همیشه بسته نگهدارید. از استفاده همزمان این محصول با مواد پاک کننده (صابون مایع، مایع های شوینده) خودداری شود.

• سپتی پرپ Septi Prep

تزریق یکی از روش های شایع در تجویز فرآورده های دارویی است و در صورت عدم رعایت اصول بهداشتی، خطرات بالقوه و بالفعلی را برای افراد در پی خواهد داشت. هر ساله تزریقات غیر ایمن منجر به بروز و شیوع انواع بیماری های ویروسی، باکتریایی و قارچی می شود.

مواد مؤثره: اتانول / ایزوپروپانول

مکانیسم اثر: ایجاد تغییر ماهیت در پروتئین ها می باشد (دنا توره کردن پروتئین)

محلول سپتی پرپ را بطور مستقیم در محل مورد نظر اسپری کرده و صبر کنید تا دستورالعمل و موارد مصرف: خشک شود.

در صورت آلودگی ناحیه مورد نظر به چربی ها و یا آلودگی های دیگر، محل را قبلاً با آب و صابون شستشو دهید. برای ضد عفونی پوست، انجام هر گونه تزریق در جراحی های کوچک مطب ها و کلینیک ها شرایط نگهداری: این ترکیب آتش زا بوده و از اسپری آن بر روی شعله خودداری فرمائید. دور از نور مستقیم خورشید و منابع حرارتی نگهداری شود. در پوش ظرف کاملاً بسته نگه داشته شود. برای محیط زیست ایمن بوده و باقیمانده سمی به جای نمی گذارد.

- وایتکس (هیپوکلریت سدیم)

مورد مصرف: از این محلول برای گندزدایی سطوح، وسایل، البسه و خاصیت سفیدکنندگی و لکه بری استفاده می شود.

روش مصرف: این محلول برای مصارف خانگی با غلظت ۵٪ از بازار تهیه می شود و از آنجایی که در بیمارستان به غلظت های کمتری جهت گندزدایی کف، دیوارها، سرویس های بهداشتی، تی های نخی و سایر اقلام پارچه ای و ... نیاز می باشد. رقت یک درصد آن (۱۰ سی سی در یک لیتر آب) برای گندزدایی سرویس های بهداشتی و خون و رقت ۲ درصد آن (۲۰ سی سی در یک لیتر آب) برای گندزدایی تی های نخی استفاده می شود. همچنین برای لکه بری پتو و البسه بدون رقیق سازی و باتوجه به میزان البسه در رختشوی خانه استفاده می شود.

- پرسیدین ۱٪ (هیدروژن پراکساید):

جهت ضدعفونی البسه، پارچه و ... در ماشین های لباسشویی صنعتی و سیستم لندری بیمارستان ها کفایت به ازای هر یک کیلوگرم لباس، ۵ سی سی از این محلول را استفاده نمایید. از استفاده همزمان این محصول با هیپوکلریت سدیم (وایتکس) جدا خودداری شود. پرسیدین ۱٪ اثرات سفیدکنندگی مناسبی را بر روی منسوجات داراست ولی بر خلاف هیپوکلریت سدیم روی پارچه های رنگی اثر رنگ بری ندارد.

- محلول هایساید و پروگارد (مخصوص دست و سطوح)

اتانول ۷۵٪، دی دسیل دی متیل آمونیوم کلراید

طیف اثر میکروبی: طیف وسیعی از میکروارگانیسم ها مانند باکتری های گرم مثبت و گرم منفی، مایکوباکتریوم ها، ویروس ها و قارچ ها (اثربخشی در ۳۰ ثانیه).

- محلول اسپورسیدین

دارای گلو تار آلد هید / ۲,۵٪، سورفکتانت های ویژه

محلول اسپورسیدین یک محصول آماده مصرف و بدون نیاز به رقیق سازی، استریل کننده و ضد عفونی کننده سطح وسایل بحرانی و (High Level) بالا بر پایه گلو تار آلد هید بوده که قابلیت استریلیزاسیون و ضد عفونی سطح بالا محلول اسپورسیدین در ظرف در بسته به نیمه بحرانی پزشکی، دندان پزشکی و انواع آندوسکوپ ها را دارا می باشد که دارای تست کیت و دستوالعمل سنجش میزان ماده .مدت ۲۸ روز قابل نگهداری و استفاده مجدد می باشد مؤثره (تست سواپینگ) می باشد.

جدول راهنمای نحوه رقت سازی محلولها

حجم ظرف	۱ لیتری	۲ لیتری	۳ لیتری	۴ لیتری	۵ لیتری	۱۰ لیتری	۲۰ لیتری
با غلظت یک درصد	۱۰ سی سی	۲۰ سی سی	۳۰ سی سی	۴۰ سی سی	۵۰ سی سی	۱۰۰ سی سی	۲۰۰ سی سی
با غلظت یک و نیم درصد	۱۵ سی سی	۳۰ سی سی	۴۵ سی سی	۶۰ سی سی	۷۵ سی سی	۱۵۰ سی سی	۳۰۰ سی سی
با غلظت دو درصد	۲۰ سی سی	۴۰ سی سی	۶۰ سی سی	۸۰ سی سی	۱۰۰ سی سی	۲۰۰ سی سی	۴۰۰ سی سی

لیست مواد ضد عفونی و گندزداهای مورد استفاده بیمارستان

نام محصول	کاربرد	حداقل زمان ماندگاری برای اثر شده	زمان ماندگاری محلول آماده شده	نحوه درست کردن با غلظت لازم
سپتی ژل	ضد عفونی دست	۳۰ ثانیه	تا پایان تاریخ انقضای آن	آماده مصرف
PC سپتی سیدین	ضد عفونی دست	۳۰ ثانیه	تا پایان تاریخ انقضای آن	آماده مصرف
بتادین	اسکراپ کردن، آماده سازی پوست	۱۸-۱۰ دقیقه	۳۰ روز	آماده مصرف
سپتی سرفیس	آلودگی زدایی و گندزدایی سطوح	۱ الی ۲ دقیقه	تا پایان تاریخ انقضای آن	آماده مصرف
HI سایاسپت	گندزدایی ابزار جراحی و وسایل پزشکی برس شستشو ابزار	۱ درصد ۶۰ دقیقه ۱٫۵ درصد ۳۰ دقیقه ۲ درصد ۱۵ دقیقه	۱۴ روز	۱ درصد: ۴۰ سی سی در ۴ لیتر ۱٫۵ درصد: ۶۰ سی سی در ۴ لیتر ۲ درصد: ۸۰ سی سی در ۴ آب
HP سایاسپت	ضد عفونی سطوح	۱۰ تا ۵ دقیقه	۲۴ ساعت	۱ درصد: ۴۰ سی سی در ۴ لیتر ۲ درصد: ۸۰ سی سی در ۴ آب
سپتی پُرپ	ضد عفونی پوست قبل از انجام عمل تزریق	تا زمان خشک شدن.	تا پایان تاریخ انقضای آن	آماده مصرف
وایتکس (هیپوکلریت سدیم)	گندزدایی سطوح، وسایل، البسه و خاصیت سفیدکنندگی و لکه بری	بسته به غلظت	۲۴ ساعت	با رقت های ۱ و ۲ درصد و ۱۰ درصد
پرسیدین ۱٪	جهت گندزدای نمودن البسه، پارچه و خاصیت سفیدکنندگی و لکه بری		تا پایان تاریخ انقضای آن	۵ سی سی به ازای هر کیلوگرم لباس
محلول اسپور سیدین	استریل کننده و ضد عفونی کننده سطح بالا بر پایه گلو تار آلدهید که قابلیت استریلیزاسیون و ضد عفونی سطح بالا وسایل بحرانی و نیمه (High Level) بحرانی پزشکی، دندان پزشکی و انواع آندوسکوپ ها را دارا می باشد	۱۰ دقیقه	۲۸ روز و در صورت رد تست بایستی تعویض شود	آماده مصرف
محلول هایب ساید	محلول ضد عفونی کننده دست و سطوح	۳۰ ثانیه	تا پایان تاریخ انقضای آن	آماده مصرف

نحوه تفکیک پسماند های بیمارستان :

پسماند های حاصل از فعالیت های پزشکی و درمانی اهمیت بالایی در بحث پسماند دارند . پسماند های تولید شده در بیمارستان به دلیل متفاوت بودن نوع و خطراتشان باید از یک دیگر تفکیک شوند .

پسماند بیمارستان به ۴ نوع تقسیم می شود :

پسماند عفونی :

پسماند عفونی شامل پسماند هایی است که از فعالیت های پزشکی و درمانی ناشی می شود . مانند خون و مایعات بدن بیمار یا برخی اعضای خارج شده از بدن بیمار و هر وسیله دور ریختنی که با این مواد در تماس بوده باشد . این نوع از پسماند به دلیل داشتن پتانسیل آلودگی و عفونت باید جدا از پسماند های دیگر در پلاستیک های زرد رنگ درون سطل های زرد رنگ جمع آوری شوند و برای بی خطر سازی به واحد بی خطرسازی پسماند منتقل شوند یا توسط شرکت های بی خطرسازی پسماند جمع آوری شوند .

پسماند تیز و برنده :

پسماندی است که به دلیل دارا بودن خطر برندگی یا سوراخ کنندگی باید جدا از بقیه پسماند جمع آوری شود . این نوع از پسماند باید در ظروف پلاستیکی محکم زرد رنگ با درب قرمز به نام سیفتی باکس گذاشته شوند . بعد از پر شدن ۲/۳ سیفتی باکس باید

درب آن بسته و مهر و موم شود و به محل دپوی پسماند منتقل شود. این نوع از پسماند خطر پسماند عفونی را دارد پس باید مانند پسماند عفونی بی خطر سازی شود.

پسماند شیمیایی و دارویی :

هر نوع باقی مانده دارویی و یا هر داروی تاریخ مصرف گذشته پسماند شیمیایی محسوب می شود، مگر این که با پسماند عفونی در تماس بوده باشد که در این صورت عفونی محسوب می شود. فلزات سنگین مانند جیوه هم پسماند شیمیایی محسوب می شود. یکی از خطرناک ترین پسماند های شیمیایی نیز پسماند ناشی از دارو های شیمی می باشد. این نوع از پسماند باید در پلاستیک سفید داخل سطل سفید و یا در پلاستیک شیری در سطل قهوه ای انداخته شود. روش بی خطر کردن پسماند شیمیایی با پسماند عفونی متفاوت است، پس نباید با یک دیگر مخلوط شوند.

پسماند عادی :

به هر نوع پسماند ناشی از فعالیت های معمول افراد در بیمارستان می گویند، مانند پسماند ناشی از فعالیت اداری مثل کاغذ یا پسماند ناشی از پخت و پز و دور ریز غذا و هر پسماندی که عفونی، تیز و برنده و شیمیایی نباشد پسماند عادی است. پسماند عادی باید در کیسه پلاستیک مشکی در سطل آبی قرار گیرند و در پایان روز تحویل کارگران شهرداری گردند.

نکات تکمیلی پسماند ها ۱

نوع پسماند	عفونی	رنگ پلاستیک پسماند	زرد
رنگ برجسب پسماند	زرد	رنگ سطل پسماند	زرد
پسماند های عفونی شامل:			
پسماند آلوده به خون و ترشحات بیمار	ظرف سرم تمام شده بدون جداسازی ست و میکروست		
پانسمان تعویض شده بیمار	غذای بیمار اورژانس و بیمار عفونی		
کلیه پسماند های بیمار عفونی و ایزوله	ظرف سرم نیمه پر ابتدا با آب رقیق شده و در فاضلاب تخلیه		
کلیه وسایلی که با بیمار عفونی در تماس اند	و سپس باتل ان در پسماند عفونی قرار گیرد		
کلیه پسماند های اورژانس (پس از رعایت تفکیک شیمیایی)	البسه و ملحفه یکبار مصرف بیمار		
دستکش و ماسک آلوده به خون و ترشحات بیمار	بافت های جدا شده از بدن بیمار (به جز اعضای که باید دفن شوند)		
پسماند سرویس بهداشتی اورژانس و بخش عفونی	کشت های میکروبی آزمایشگاه		
سوپ آلوده ، ظرف نمونه پاتولوژی	پسماند آلوده به بیرون روی و دفع بیمار		

پسماند عفونی که تیز یا برنده است در سiftی باکس انداخته می شود

پسماند عفونی به هیچ عنوان نباید در سطل پسماند عادی یا شیمیایی انداخته شود

در صورت انداختن پسماند عفونی در سطل پسماند عادی ، کل پسماند عفونی می شود

نکات تکمیلی پسماند ها ۲

پسماند تیز و برنده

نوع پسماند	تیز و برنده	نوع سطل پسماند	safety box
رنگ برجسب پسماند	قرمز	رنگ سطل پسماند	زرد با در قرمز
پسماند های تیز و برنده شامل:			
سر سوزن ها بدون جداسازی	سر سوزن استریلی که سرنگ آن استفاده شده	سرنگ ها بدون جداسازی	اسکالپل
لانست	تیغ بیستوری	نیدل آنژیوکت	اره
انواع تیغ جراحی	ویال شکسته	ناخن بیماران	ست های انفوزیون
شیشه شکسته		ژیلت	

توجه!
توجه! توجه!

پسماند تیز و برنده اگر عفونی شده باشد باز هم در سیفتی باکس انداخته می شود

سطل سیفتی باکس بعد پر شدن حدود ۳/۲ آن دربش بسته شده و همراه پسماند عفونی دیو می شود

از در پوش گذاشتن سوزن ها خودداری گردد.

نکات تکمیلی پسماند ها ۳

نوع پسماند	شیمیایی و دارویی	رنگ پلاستیک پسماند	سفید یا شیری
رنگ برچسب پسماند	سفید	رنگ سطل پسماند	سفید یا قهوه ای
پسماند های شیمیایی دارویی شامل:			
دارو های تاریخ گذشته	سرنگی که با آن دارو کشیده شده	دارو های مصرف نشده ، دارو های منسوخ شده	ماسک، دستمال و دستکش آلوده به مواد دارویی شیمیایی
دارو های برگشتی به داروخانه	مواد ضد عفونی و گندزدای تاریخ گذشته	دارو های برگشتی به داروخانه	ظروف خالی شده مواد ضد عفونی و گندزدایی
شیشه های دارویی	ظروف الکل و بتادین	شیشه های دارویی	ظروف الکل و بتادین
قوطی های دارای باقی مانده دارو	حلال ها	قوطی های دارای باقی مانده دارو	حلال ها
مواد مخدر	معرف های آزمایشگاهی از جمله بیوشیمی	مواد مخدر	معرف های آزمایشگاهی از جمله بیوشیمی
ویال واکسن	ظروف مواد شوینده	ویال واکسن	ظروف مواد شوینده
ویال دارو	وسایل حاوی جیوه و فلزات سنگین	ویال دارو	وسایل حاوی جیوه و فلزات سنگین
باتری ها	محلول ثبوت و ظهور رادیولوژی	باتری ها	محلول ثبوت و ظهور رادیولوژی
لامپ های سوخته و شکسته و ترمومتر شکسته	پسماند پودری یا قرص حشره کش و جونده کش	لامپ های سوخته و شکسته و ترمومتر شکسته	پسماند پودری یا قرص حشره کش و جونده کش
ورق آلومینیومی قرص ها و شیاف		ورق آلومینیومی قرص ها و شیاف	

توجه!
توجه! توجه!

پسماند تیز و یا برنده شیمیایی در سiftی باکس انداخته می شود
اگر پسماند هم عفونی شود هم شیمیایی اولویت با پسماند عفونی است و باید در سطل عفونی قرار گیرد

نکات تکمیلی پسماند ها ۴

مشکی	رنگ پلاستیک پسماند	عادی (غیر عفونی)	نوع پسماند
آبی	رنگ سطل پسماند	آبی	رنگ برجسب پسماند
پسماند های عادی شامل:			
پسماند های بخش اداری، مالی			
پسماند اعمال غیر درمانی ایستگاه پرستاری			
غذای پرسنل و بیماران غیر عفونی			
ظروف آب ، آب میوه و هر نوشیدنی غیر دارویی			
کاغذ و مقوایی که عفونی یا شیمیایی نشده است			
پسماند رختکن و اتاق استراحت			
پسماند آبدارخانه و آشپزخانه			
پسماند سرویس بهداشتی به جز بخش عفونی و ایزوله			

فرایند تفکیک پتو و البسه بیمارستان :

پتو های استفاده شده برای بیماران دو نوع آلودگی دارند ، یا فقط به دلیل استفاده کثیف و آلوده حساب می شوند ، یا به دلیل ریختن خون و ترشحات بدن بیمار عفونی شده اند . البسه پرسنل نیز در صورت پاشیدن خون و ترشحات بیماران عفونی می شوند . پک های مورد استفاده برای ابزار پزشکی در اتاق عمل نیز به دلیل خونی شدن عفونی اند .

تمامی پک ها ، البسه و پتوی عفونی شده در پلاستیک زرد رنگ گذاشته شده و به داخل بین زرد رنگ منتقل می شوند . پتو و البسه کثیف فقط در بین زرد (بدون پلاستیک) منتقل شوند. پتو ها و البسه تمیز در بین آبی انداخته می شوند .

روش گندزدایی خون و مایعات :

در صورتی که خون یا مایعات بیمار بر زمین یا سطوح ریخته شود دو حالت وجود دارد ، یا مقدار آن کمتر از ۳۰ سی سی است یا بیشتر از ۳۰ سی سی است .

اگر مقدار خون و مایعات کم و زیر ۳۰ سی سی بود :

- ابتدا پوشیدن دستکش و در صورت لزوم سایر محافظ ها توسط نیروهای خدماتی.
- خون و مواد آلوده با حوله یکبار مصرف جمع آوری و پاک شود. (یا دستمال کاغذی)
- محل مورد نظر با آب و مواد شوینده شسته شود.
- با محلول وایتکس 1٪ و در صورت متخلخل بودن سطوح با وایتکس ۱۰٪ گندزدایی شود. (یا سایر گندزداها)

در صورتی که مقدار زیادخون یا مایعات آلوده ریخته شده باشد یا اگر محتوی شیشه شکسته یا اشیاء نوک تیز باشد :

- حوله یکبار مصرف روی آن پهن نموده و موضع را بپوشانید.

- روی آن وایتکس ۱۰٪ ریخته و به مدت ۱۰ دقیقه صبر نمایید.
- با حوله یکبار مصرف آن را جمع کنید.
- با آب و مواد شوینده محل را پاک و تمیز نمایید.
- با محلول وایتکس ۱٪ محل را مانند شرح قبلی گندزدایی نمایید.

آلودگی با جیوه:

توجه: در صورت ریختن جیوه بر زمین ابتدا ماسک پوشیده و کولر و پنکه را خاموش کنید .

در صورتی که آلودگی با جیوه به مقدار کم وجود داشته باشد به روش زیر عمل می کنیم:

- به هیچ عنوان نباید از جارو برقی و جارو دستی برای جمع آوری ذرات جیوه استفاده شود. ذرات جیوه را می توان دو کارت مقوایی را به هم نزدیک کرد و سپس آن را جمع آوری نمود. برای این کار می توان از پودرهای مخصوص جاذب جیوه نیز استفاده کرد.
- بعد از جمع آوری ذرات جیوه محل را باید با مقدار کافی آب شست. (از وسایل و محلولهای ضد عفونی می توان استفاده کرد)
- کلیه وسایل تمیزکاری آلوده را در کیسه مخصوصی ریخته و به قسمت مخصوص زباله های شیمیایی باید منتقل کرد.

نحوه صحیح استفاده از اشعه فرابنفش

- ابتدا محیط مورد نظر کاملا اسکراب می شود .
- هوا کش خاموش ، درب اتاق بسته و تمام درز های عبور نور پوشانده می شود (با چسب برق)
- درب کلیه کمد ها و قفسه ها باز گذاشته می شود .
- وسایل حفاظتی مانند لباس محافظ و عینک در صورت تماس مستقیم لازم است .
- به مدت ۲۰ دقیقه اشعه تابانده شود . با تایمر زمان ثبت شود .
- سطح لامپ هر دو هفته یکبار با دستمال و الکل تمیز شود. (در حالت خاموش)